

Türkiye

3,2 milyondan fazla mülteci

Türkiye, dünyadaki en büyük mülteci nüfusuna ev sahipliği yapmaya devam etmektedir.

Çoğunluğu kamp dışında

Türkiye'deki mültecilerin %90'ından fazlası kampların dışında, kentsel ve yarı kentsel alanlarda yaşamaktadır.

Çoğunluğu kadın ve çocuk

Türkiye'deki mültecilerin yüzde 70'i çocuk ve kadınlardan oluşmaktadır.

Ortaklarla Çalışmak

Türk Hükümeti, mültecilere yönelik yardım müdahalesine öncülük etmekte olup; UNHCR doğrudan operasyonel destek, kapasite geliştirme ve Türk makamlarına teknik tavsiye sağlaması aracılığıyla bu müdahaleyi desteklemektedir. UNHCR, Birleşmiş Milletler (BM) Mülteci Örgütü, ülkedeki BM kuruluşlarının ve ortakların Türkiye'nin mülteci müdahalesini desteklemeye yönelik çabalarını da uluslararası yardımda tekrarların ve boşlukların önüne geçmek amacıyla koordine etmektedir. UNHCR, faaliyetlerini devlet, BM ve STK'ların da arasında bulunduğu 22 ortak ile işbirliği içerisinde yürütmektedir.



E. Gurel/UNHCR

Temel Faaliyetler

Kayıt ve Mülteci Statüsü Belirleme

- Biyometrik veriler, iletişim bilgileri, meslek, eğitim ve hassas durum gibi ayrıntılı bilgiler dâhil olmak üzere Geçici Koruma altındaki **Suriyeli mültecilere ilişkin bilgileri güncellemek ve eksik bilgileri tamamlamak amacıyla güncelleme çalışmasını yürütmede Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne (GİGM) destek sağlanmaktadır.** Güncelleme çalışması, kaydın sürekli bir parçası olarak uygulanmaya başlamıştır. Proje, Ocak 2017'de başlamış olup; yedi bölgede 81 ilde uygulanacaktır.
- **Mülteci Statüsü Belirleme (MSB) faaliyetlerinin, ulusal usuller kapsamına geçişi desteklenmektedir.** UNHCR, daha sağlam ve kaliteli bir ulusal iltica sisteminin yanı sıra var olan MSB usullerini güçlendirmek için GİGM ile işbirliği içinde çalışmaktadır. Bu bağlamda, UNHCR ve GİGM kayıta uygulanacak Veri Paylaşımına ilişkin Standart Çalışma Usullerinde mutabık kalmıştır.

Üçüncü Ülkeye Yerleştirme

- UNHCR, en hassas durumdaki veya koruma risklerine sahip dosyaların **titiz bir önceliklendirme** temelinde incelenmesiyle mültecilerin üçüncü ülkeye yerleştirme programını yürütmektedir. 2016 yılında yaklaşık 29.000 mültecinin dosyası üçüncü ülkeye yerleştirme için sunulmuştur ve 2017 yılında üçüncü ülkeye yerleştirme için sunulması hedeflenen mülteci dosyası sayısı halihazırda 32.000'dir.

Koruma

- UNHCR'nin ilgi alanına giren kişiler için kayıt, iltica ve korumaya erişim ile ilgili olarak **ön saftaki kurumlar ile ortaklıklar güçlendirilmektedir ve Türk makamları nezdinde savunuculuk girişimleri artırılmaktadır.** Buna ek olarak, hukuki yollara ve yardımlara erişimin geliştirilmesi bir öncelik olmayı sürdürmektedir.
- UNHCR, kanunların ve politikaların uluslararası mülteci hukukuna uygun ilkeleri ve standartları kapsamalarını sağlamak için mevzuat desteği sağlamakta; sahadaki uygulama ile yasal çerçeve arasındaki uyumu teşvik etmek ve mültecilerin kendi kendine yeterliliğini güçlendiren haklara ve hizmetlere erişimlerini desteklemektedir.
- Eğitim, sağlık, sosyal yardımlar, çocukların koruması, hukuki temsil, cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti önleme ve bu şiddete müdahale gibi sektörlerde **mültecilerin ve sığınmacıların kamu hizmetlerine** entegrasyonlarını desteklemek ve UNHCR'nin ilgi alanına giren kişilerin mevcut koruma mekanizmalarından faydalanmalarını sağlamak amacıyla özel ihtiyaç içinde olan ve hassas durumdaki kişilere destek sağlanmaktadır. Müdahalenin sürdürülebilirliğini teşvik etmek ve sosyal uyumu güçlendirmek amacıyla UNHCR'nin ilgi alanına giren kişilerin sosyal hizmetlere erişimleri, ilgili bakanlıklar ve belediyeler ile yakın işbirliği içinde kolaylaştırılmaktadır.

- **Koruma müdahalelerine doğrudan katılımlarını sağlamak için mültecilere erişilmekte ve mültecilerle iletişim güçlendirilmektedir.** UNHCR, hizmetlere erişimi kolaylaştırmak ve mültecileri güçlendirmek için çift yönlü iletişim kanalları tesis etmek amacıyla makamlar ve hizmet sağlayıcılar ile yakın ilişkiler kurmak suretiyle toplum temelli koruma yaklaşımını pekiştirmektedir. İletişim, savunuculuğu, koruma müdahalelerini ve bilgi paylaşımını da geliştirecektir
- Adalet Akademisi ve Türkiye Barolar Birliği gibi kurumlarla işbirliği içinde adli yardım ve temsil sağlayarak ve etkili hukuki yolları teşvik ederek **mültecilerin adalete erişimlerini güçlendirmek için hukuki aktörlerle işbirliği yapılmaktadır.** Ülkenin her yerinde bu çabaları sistemli hale getirme amacıyla her iki kurumla da mutabakat zaptı imzalanmıştır.
- Özel ihtiyaç sahibi grupların tespit edilmesi ve sevk mekanizmalarının etkili kullanımı dâhil olmak üzere kabul kapasitelerini sürdürülebilir hale getirmek için **karma göç hareketleriyle ilgilenen ön saftaki kurumlar desteklenmektedir.**
- **Ulusal Gençlik Güçlendirilmesi Eylem Planı vasıtasıyla tespit edilen öncelikler doğrultusunda** aktif mülteci ve Türk gençliği ağlarını desteklemek amacıyla UNHCR ve ortakları sosyal uyum, eğitim ve çocuk evliliği ile cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesine ilişkin faaliyetlerde gençlere yardımcı olmaktadır.
- Hak temelli bir yaklaşımın ve yasal çerçevenin etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla ulusal makamların ve insani ortakların teknik becerilerini güçlendirmek için **kapasite geliştirme faaliyetleri geliştirilmektedir.**
- **UNHCR ve ortakları tarafından sağlanan yardımın niteliği ve düzeyinin** mümkün olan en azami ölçekte eşit olarak sağlanması amacıyla Suriyeliler ile diğer uyruklardan mülteciler ve sığınmacılar arasında yardım ve hizmet sunumunu uyumlulaştırmak için çalışılmaktadır.
- **STK ortaklarının özel ihtiyaç sahibi ve çocuk koruma konuları olan vakaları tespit etmeye yönelik kapasitelerinin güçlendirilmesinin** yanı sıra dosya yönetimi kapasiteleri de geliştirilmektedir.

Eğitim

- Okul çağındaki çocukların eğitime erişimlerini sağlamak için Türk makamlarının çabaları, **eğitim hizmetlerine ilişkin farkındalığı artırmak amacıyla erişim faaliyetlerinin yanı sıra** Türk dili ders kitapları (2016 ve 2017'de 900.000'den fazla) tedarik edilerek ve çocukların okullara kaydolmasına yardımcı olarak desteklenmektedir.
- UNHCR, lise mezunlarının, yükseköğrenime kayıt için istenen dil yeterlilik gerekliliklerini karşılayabilmesine destek olmak için **Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ile ortaklık içinde** ileri düzeyde Türk dili programları için burslar sağlamaktadır. Öğrenim ücreti, barınma ve diğer ilgili giderleri karşılamak için **Suriyelilere UNHCR'nin Türkiye DAFI burs programı kapsamında yükseköğrenim bursları sağlanmaktadır.**

Toplum Güçlendirmesi ve Kendi Kendine Yeterlilik

- **Yoksulluk ve olumsuz başa çıkma mekanizmalarının önüne geçmenin yanı sıra** geçim kaynakları, dayanıklılık ve sosyal uyumu teşvik etmek için mültecilerin beceri gelişimi, istihdam edilebilirliği ve iş gücü piyasasına erişimi teşvik edilmektedir. Mülteci istihdamını teşvik etmek için özel sektör ortaklarıyla işbirliği ve ortaklıklar da geliştirilmektedir.

Temel İhtiyaçlar ve Nakit Temelli Müdahaleler

- **Ortaklar vasıtasıyla kent ortamlarında en çok ihtiyaç içinde olanlara temel yardım malzemeleri sağlanmaktadır.**
- **Kent ortamlarındaki en hassas durumdakilere verilen nakit yardımı aracılığıyla,** Türkiye'deki mültecilere ve sığınmacılara kış yardımı sağlanmaktadır. Geçtiğimiz kış 580.000'den fazla kişi kış nakit yardımı almış ve kamplarda yaşayan tüm mültecilere kış kıyafetleri, yüksek termal battaniyeler ve/veya ısıtıcılar verilmiştir. 2017-2018'de de kış yardımı sağlanacaktır.
- Mültecilere hijyen kitleri sağlamanın yanı sıra müdahalenin ön safındaki kurumlara duş, tuvalet ve barınma konteynerleri sağlayarak **su, sanitasyon ve hijyen koşullarının geliştirilmesi desteklenmektedir.**
- **Risk altındaki koruma kategorileri kapsamında bulunan özellikle hassas durumdaki mültecilere aylık nakit yardımı verilmektedir.**

Sağlık

- Ülkenin farklı yerlerinde **hastanelere tercüman sağlanmaktadır. Sağlık Bakanlığı personeline yönelik uluslararası hukuki koruma ve sağlık hizmetlerine ilişkin ulusal mevzuat konularında eğitimler de verilmektedir.** Ayrıca Sağlık Bakanlığı ve GİGM ile işbirliği içinde sağlık hizmetlerine erişime ilişkin broşürler farklı dillerde dağıtılmaktadır.

Kamp Koordinasyonu ve Kamp Yönetimi

- **UNHCR kayıt, hassas durumların tespiti, koruma konusundaki diğer hususlar ve gönüllü geri dönüşü izlemek gibi alanlarda teknik yardım sağlamak** amacıyla tüm kamplarda çalışanlarının düzenli olarak varlık göstermesini sağlayarak Türkiye'nin güneydoğusundaki kampların yönetiminde Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nı (AFAD) desteklemektedir. Yıpranmış çadırların yerine geçmesi için yeni çadırlarda düzenli olarak sağlanmaktadır.